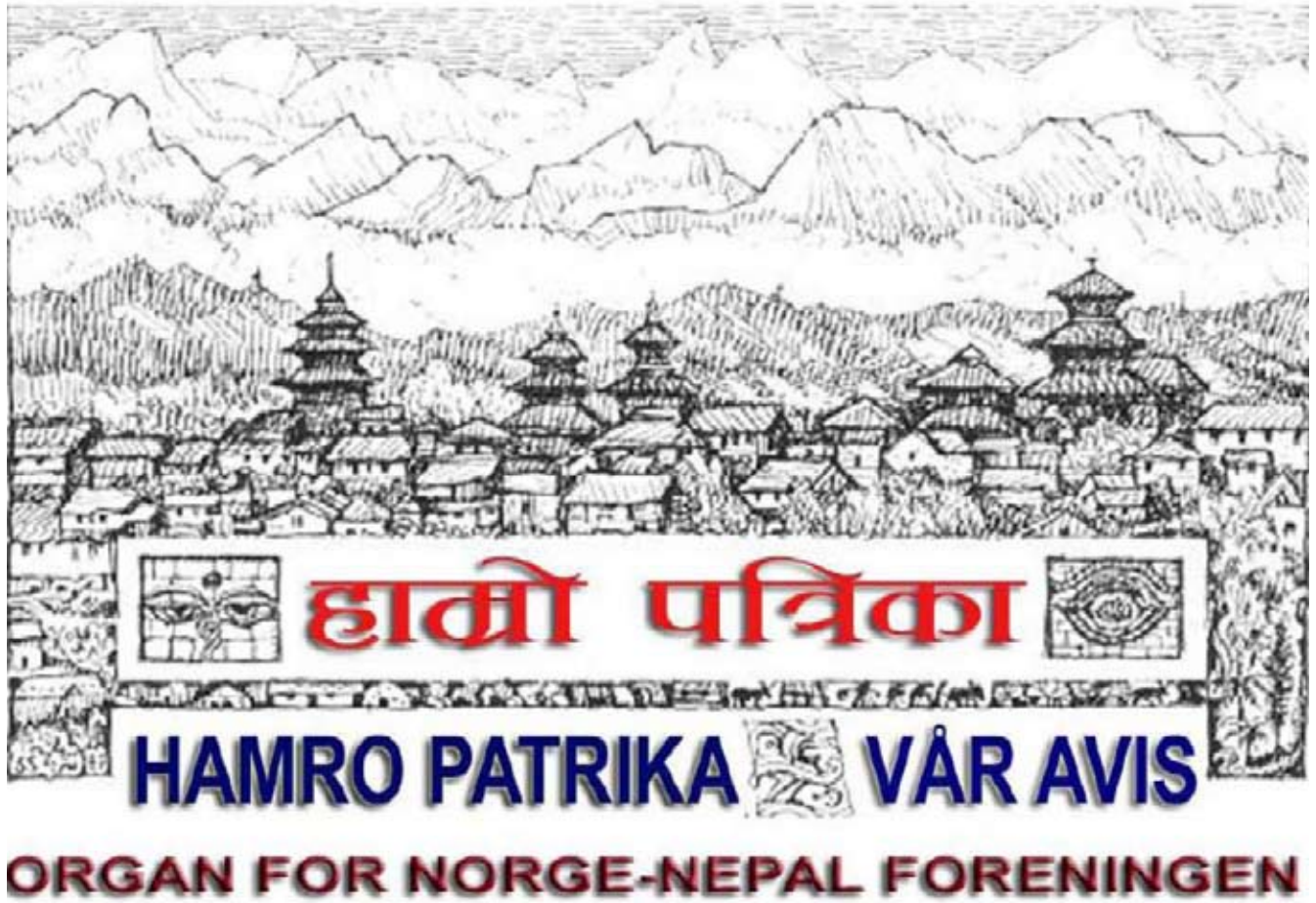
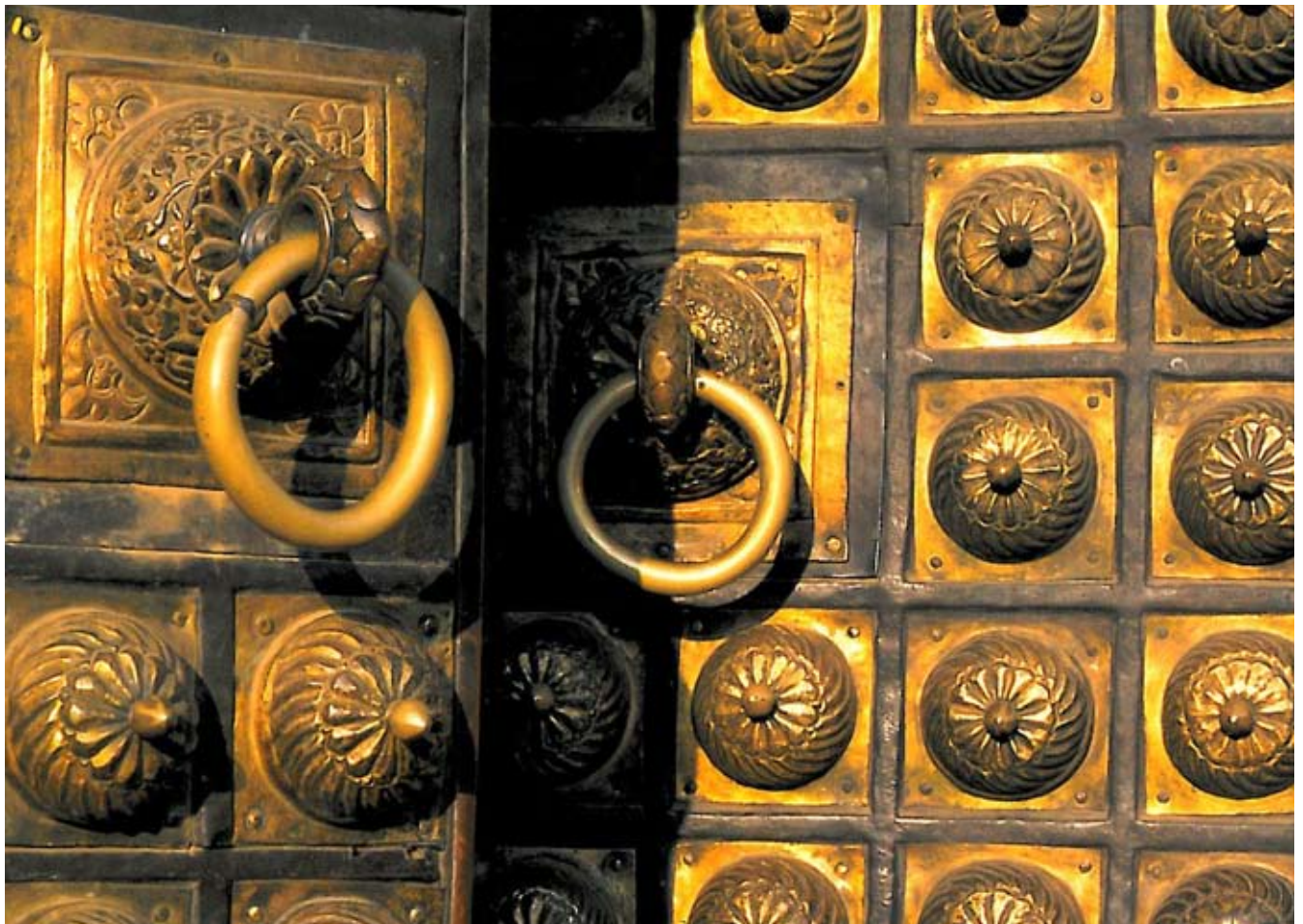

ISSN 1891-0920
NR 2 Mai 2012

INNHold :

Forsiden: "The golden door"
Hovedporten til Patan museum.

GAurishankar Conservation Area. Medlemsmøtet med Jon Gangdal 15. mars	3
Ny bok av Jon Gangdal: Five Treasures of Great Snow	7
Patan Museum: Det beste i Asia?	9
Gauri Pradhan arbeider for menneskerettigheter i Nepal	16
Hva har skjedd siden sist?	18
Årsmøtet i Norge-Nepalforeningen	21
Nye styremedlemmer	22
En vinner i NNFs kampanje	22

Hamro Patrika legges ut som en pdf fil på Norge-Nepal foreningens hjemmeside: www.norge-nepal.no. Medlemmer som har betalt medlemskontingent for 2011 og /eller 2012 får dette nummeret per epost. Hvis du ikke har betalt for 2012, skynd deg å gjøre det til konto 6011.06.71221. Enkeltmedlem kr. 175, familie kr. 225, organisasjon kr. 350.

Patan Durbar Square Foto: Kurt Bock 1899.

Redaksjon: Marit Bakke

Layout: Dag Norling

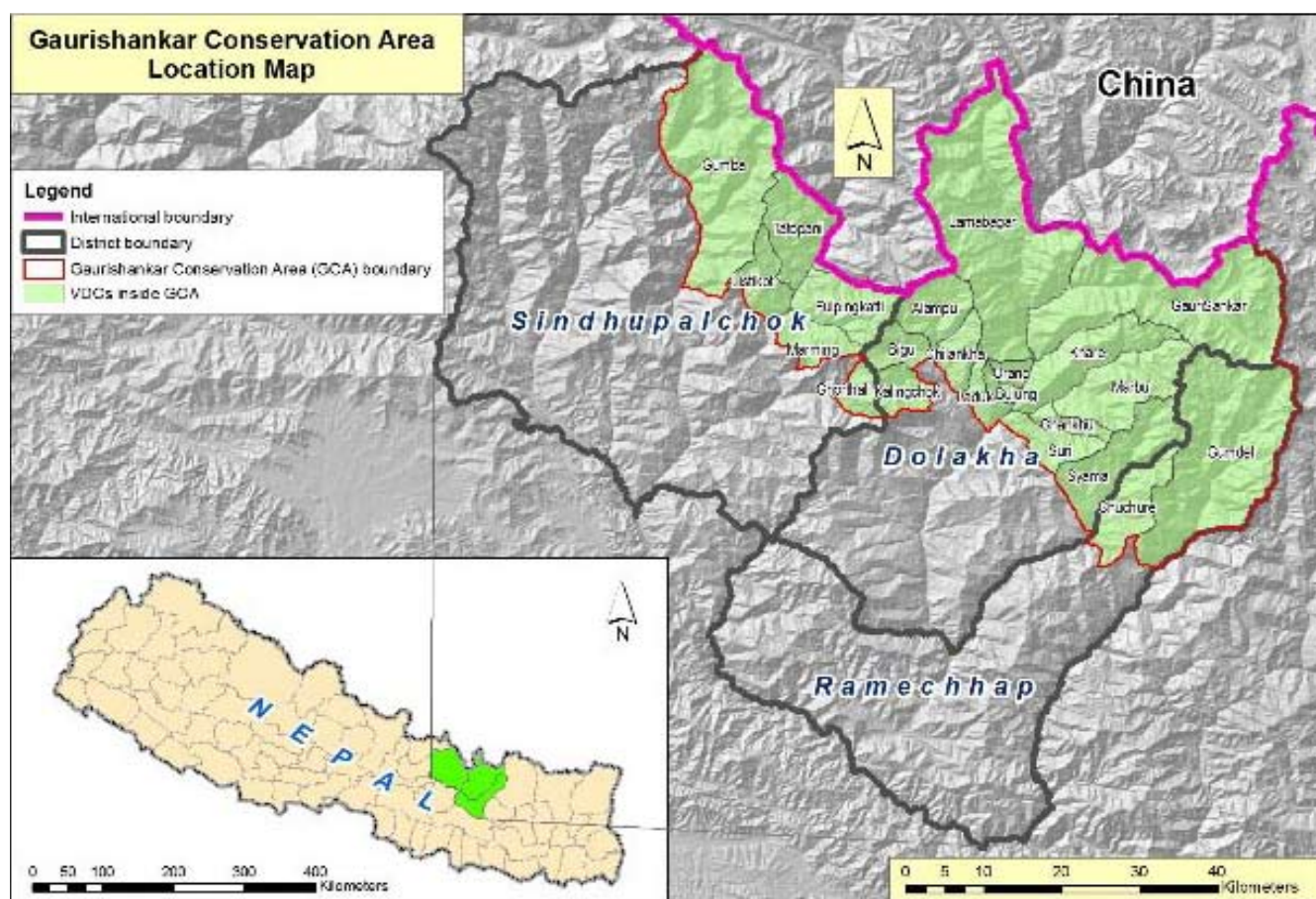
Norge-Nepalforeningens logo: Stein Fossum

Forsidetegningen: Sigmund Setreng

Gaurishankar Conservation Area

Medlemsmøtet med Jon Gangdal 15. mars

Det er to år siden Jon Gangdal holdt foredrag i Norge-Nepal-foreningen. Da fortalte han om Stiftelsen Rolwalings prosjekter (se Hamro Patrika nr. 1, 2010), denne gang var temaet Gaurishankar Conservation Area, som også omfatter Rolwaling.

Da den nepalske regjeringen holdt et møte i Kala Patthar ved Mt. Everest den 4. desember 2009 foreslo den å opprette Gaurishankar Conservation Area (GCA). Den 11. januar 2010 godkjente regjeringen forslaget og i juli samme år ble det administrative ansvaret for området overlatt for 20 år til National Trust for Nature Conservation (NTNC). Jon Gangdal er en av tre internasjonale styremedlemmer i NTNC og har dermed gode fo-

rutsetninger for å orientere om den nye nasjonalparken.

Gaurishankar Conservation Area (heretter forkortet til GCA) ligger mellom to nasjonalparker: Langtang og Sagarmatha (Mt. Everest). GCA vil dermed inngå i en kjede med beskyttede områder i det nordlige Nepal, og det arbeides for at disse kan tiltrekke stadig flere trekkere og turister. Høyden varierer fra 968 meter til den 7.181 me-

ter høye Menlungtse. Bedre kjent er nok Gauris-hankar på 7.134 meter – Rolwaling-sherpaenes helligste fjell Tseringma som betyr "Det lange livs mor".

GCA tar sikte på å bevare og utvikle 22 kommuner der det bor omkring 62.000 mennesker. Det overordnede målet er å fremme praksiser for økologisk selvbærende forvaltning av naturressurser og forbedret matsikkerhet. Grunnlaget for dette er hva området har å by på av mangfold: biologisk, økologisk, kulturelt og etnisk. Dessuten kan bevaring og utvikling forhåpentlig stanse fraflyttingen, især av unge menn som reiser til blant annet Malaysia og Gulf-statene for å arbeide. Det positive er at den lokale økonomien får ekstra kontanter. Sosialt er det en utfordring at kvinner og eldre utgjør en økende andel av lokalbefolkningen, noe som får konsekvenser for dyrkinga av jorda.

Syakhu-åsen i Alampu-distriktet.

Foto: Olav Myrholt

Gangdal listet opp det biologiske mangfoldet som er registrert i GCA: 565 tre- og plantesorter, 235 fuglearter (bl.a. Hodgsons haukegjøk), 35 arter pattedyr (bl.a. snøleoparden og rød panda), 31 amfibier, reptiler og slanger, samt 16 fiskesorter. Dette mangfoldet representerer ressurser for menneskene som bor i området, men de vil også være grunnlaget for å utvikle turisme for folk som er interessert i mere enn fjell. Her kan folk få innblikk i 11 forskjellige folkeslags leve- vis. Tamang (26%), Sherpa (22%) og Chhetri (18%) er de tre største etniske gruppene, blant de minste er blant annet Surels som er nær ved å forsvinne. I tillegg til hinduisme og buddhisme praktiseres det også shamanisme/animisme i området.

De to dalene Rolwaling og Lamabagar har fått en slags hellig status innenfor tibetansk buddhisme. Det er i alt 62 klostre og templer, i et av dem (Mangma Kharka Aani Gumba) bor det 300 tibetanske flyktninger.

Beding med nybygget lodge til høyre.

Foto Olav Myrholt

GCA administreres altså av National Trust for Nature Conservation. Samarbeidspartnerne i Nepal er TUKI Nepal Society, Nepal Community Development Foundation (NCDC) og Child Workers in Nepal (CIWIN). I Norge samarbeides det med Utviklingsfondet, FORUT og Stiftelsen Rolwaling. Den norske ambassaden i Kathmandu har bidratt økonomisk i utredningsfasen. De mange dyktige og erfarne folkene som er involvert kan trekke på erfaringene fra utviklingen av Annapurna Conservation Area Project (ACAP) slik at GCA kan få en næringsutvikling basert på miljø- og klimastudier for en bærekraftig turisme med beslektede næringer som mat, håndverk og transport.

Det er nok av utfordringer. I Kathmandu sliter NTNC med intern politisk kamp på ledernivå og de vil helst bruke sine faste samarbeidspartnere. Den norske ambassaden har hittil hatt ganske snevre kriterier for bistand, og har ikke vært

vant til å jobbe med helhetlige prosjekter. Ute i distriktet, dvs. i Gaurishankar området, har politiske og økonomiske ledere forskjellige interesser og lojaliteten er først og fremst knyttet til egen familie og kaste, dernest til landsbyen og til folkeslaget. Gangdal fortalte at selv innenfor de etniske gruppene, for eksempel blant sherpaene, kan det være konflikter mellom ulike kaster og familier. Alle steder er kvinnene viktige for sosial og økonomisk utvikling.

Dawa Chhiri Sherpa og Jon Gangdal på folkemøte i Beding.

Folkemøte i Beding.

Ifølge Gangdal vil "alle" gjerne ha gratis infrastruktur, samtidig som det er en generell skepsis til statlige reguleringer, og når det kommer til stykket, også til bistandsorganisasjoner. Men hvem skal så stimulere til næringsutvikling, spurte Jon Gangdal.

Han ser det som den viktigste jobben framover å kartlegge og utvikle næringsgrunnlaget i området. Business og bistand må gå hånd i hånd, ellers blir ikke resultatene av bistanden bærekraftige. Det arbeides dessuten for fredning av Tseringma. Ved å "Hurry Slowly" vil Gaurshankar Conservation Area kunne utvikle seg mot målet om en bærekraftig forvaltning av lokale ressurser.

Tekst: Marit Bakke

Foto: Olav Myrholm

Fra et av FORUTs prosjekter i Kopachagu Village.

Kilder:

Jon Gangdals PowerPoint presentasjon på Norge-Nepalforeningens medlemsmøte 15. mars 2012.

National Trust for Nature Conservation. 2011. Gaurishankar Conservation Area. A Treasure House of Himalayan Biodiversity. Lalitpur.

Stiftelsen Rolwaling: www.rolwaling.no

Ny bok av Jon Gangdal:

Five Treasures of Great Snow

HP gratulerer Jon Gangdal med en ny bok. Nedenfor gjengir vi Kanak Mani Dixits anmeldelse i Nepali Times.

Mountains in large format

An alpinist-author and a climber-photographer present the himals in new light

KANAK MANI DIXIT

FROM Nepali Times, ISSUE #600 (13 APRIL 2012 - 19 APRIL 2012)

Last week, as the world's highland countries were in Kathmandu to discuss climate change, and as the Great Himalayan Trail-wallahs approached the end of their odyssey, two Himalayan events were also held in the capital. One was the launch of the book *Five Treasures of Great Snow: The Story of Kangchenjunga* by Norwegian mountaineer Jon Gangdal. The other, the opening of an exhibition of wide-format Khumbu photography by

American mountaineer and mountain portrait-artist Jeff Botz.

Gangdal's work is a competent history of all Himalayan mountaineering woven around his own climbs ending with the ascent of Kangchenjunga in 2009. The photo exhibition is a loving black-and-white tribute to Sagarmatha-Chomolangma and nearby massifs. The book is printed and published in Nepal in high quality, while the pictures are exhibited at Image Arc gallery at Kulima Tole in Patan.

Gangdal writes of his own mountaineering journey in the self-deprecating style of the great Himalayan raconteurs. For those of us who grew up on the lore of Mallory, Tilman and Shipton, he opens up the world of early non-English explora-

tions of the Himalaya. While we know a bit about the French, mainly because of Maurice Herzog's Annapurna, the author reminds us of European climbers beyond the English-rendered accounts.

The legacy of Norway in Himalayan exploration is an eye-opener, for a country that is known to Nepalis today almost exclusively as a 'donor'. Long before even Amundsen made his mark as a polar explorer, in 1907 two 21-year-old Norwegians pioneered on Kangchenjunga. Carl Wilhelm Rubenson and Ingvald Monrad Aas understood the value of the native porters, writes Gangdal, a sharp departure from the 'colonial expedition leaders from countries with strong imperialist traditions, whose style of leadership can be observed even today'. The author quotes from the historical work *Fallen Giants*, that Rubenson and Aas were 'the first to discover and publicise the remarkable mountaineering abilities of the Sherpas'.

Gangdal's own desire to climb Kangchenjunga was fired by the 'low celebrity status' of a mountain whose name was so difficult to spell, the high rate of expedition failure on the 'least known and riskiest of mountains', its difficult approach, challenging weather and the lack of mountaineer traffic on the flanks.

The author unearths rare archival material on the German explorations of the Himalaya between the two world wars, starting on Kangchenjunga with Paul Bauer in 1929. Discomfort with the Nazi era, replete with the Swastika flag on the Himalayan glaciers, seems to have led to some timidity among the Germans from claiming their rightful role in Himalayan exploration, but history is history, says Gangdal.

Like so many mountaineers who develop deep links with highlander societies, Gangdal devotes himself to the upliftment of the Rolwaling people in Dolakha District who live beneath Gauri Shankar-Tseringma. He got attached after losing a Rolwaling Sherpa colleague on Everest in 1994. In

April 2002, with Nepal caught in armed conflict, Gangdal and his brother unfurled on the summit of Manaslu a khada on which was written: "Peace in Nepal: Please stop killing, start talking!"

The author devotes considerable space to the Italian alpinist photographer Vittorio Sella, who explored the Kangchenjunga region as early as 1899, lugging a 30x40 cm large-format camera and tripod. Sella gifted posterity with fine Himalayan photography that is instructive till this day, including images of the Lepcha-Rong people who lived at the base of Kangchenjunga.

The American Jeff Botz is the modern-day incarnation to Vittorio Sella, though Botz's own idol is Ansel Adams, photographer of the American West. While trekking in Nepal in the 1970s, Botz realised it was impossible to do justice to the high Himalays within the 35 mm frame. He taught himself to use a 10x14" camera, which he carried around the Upper Khumbu to expose poetic images.

Botz introduces in exquisite detail the rock strata, overhangs, icefalls, seracs and snow fields. The views are unique even when the vantage point is standard, as in Thamserku from Tengboche, Everest from up on Gokyo, or the Khumbu Icefall close-up from the Base Camp. Botz's capture of the summit pyramid of Taboche, in this writer's eyes, shows a mirror image of Ama Dablam standing across the valley, the same streaks of ice at the top and identical tilt of the torso (pictured, overleaf).

Author Gangdal and the Image Arc gallery could perhaps help bring a Vittorio Sella exhibition to Nepal in collaboration. The book and the exhibition both represent, one hopes, a barometer of the times. Peace is returning, and with it the alpinists and photographers willing to write, photograph, print and publish. All of which can only help Nepal make up for the lost decade-and-half.

Patan Museum:

Det beste i Asia?

Patan Durbar square Foto Marit Bakke

For over 350 år siden, midt på 1600-tallet, kom den østerrikske jesuittmunken Johannes Grueber som en av de første europeere til Nepal der han ble mottatt av kong Pratap Malla. Beretningen fra hans lange reise ble den første øyevitne-skildring av Nepal til et vestlig publikum. Han skulle også bli den første i en lang rekke av østerrikere som nærmere vår egen tid har engasjert seg i formidlingen av Nepals historie og kultur.

Et jordskjelv i 1934 førte til store ødeleggelser i Kathmandu. Blant de mange praktbygningene fra Malla-dynastiets gullalder på 16- 1700-tallet, lå også Keshav Narayan Chowk, en stor del av det gamle kongepalasset på Patans Durbar Square, i

ruiner etter rystelsene. Palasset ble etter hvert reparert, og etter at moderne konserveringsteknikker ble tatt i bruk på 1970-tallet ble mye av den gamle Newar-arkitekturen i Kathmandu satt bedre i stand til å stå imot naturkreftene. Men skif-

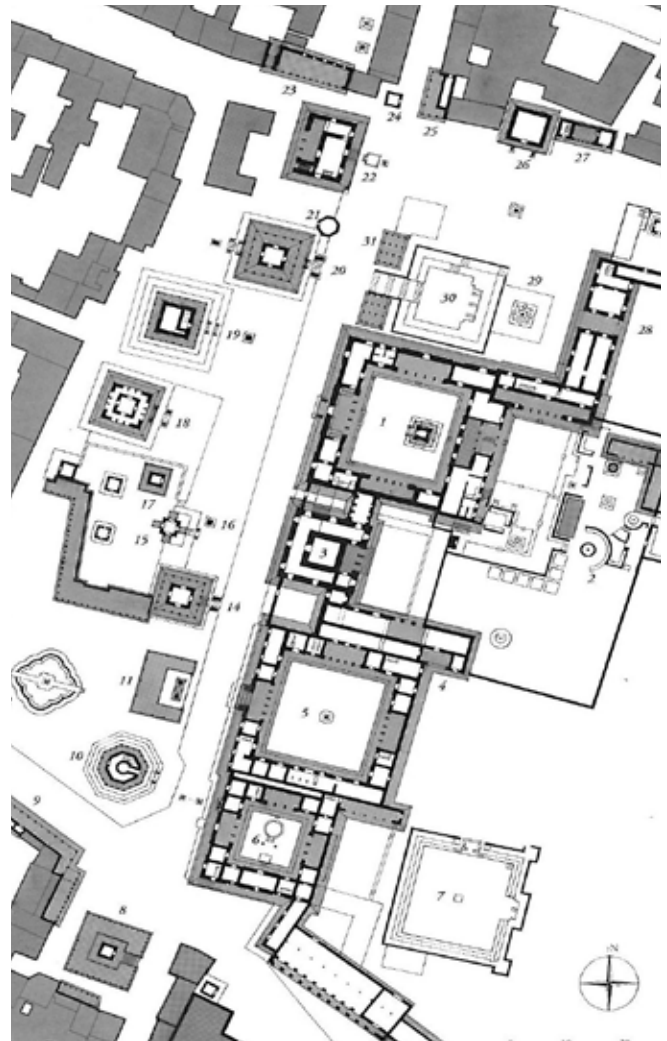
tende konserverings- og restaureringsmetoder har alltid vært et tema for strid i det antikvariske fagmiljøet. De mest prinsippfaste dogmatikerne, noen av dem innen UNESCO-miljøet, har vanskelig kunnet akseptere at selv usynlige forsterkninger ble gjort med nye materialer som stål og betong for å ruste bygningene mot nye jordskjelv, vannskader og brann. Tiltakene har imidlertid sikret mange bygninger for framtida, - så godt det har latt seg gjøre med tidens kunnskap og økonomi.

I flere år ble det gamle kongepalasset flikket på videre og brukt som skole, men i 1982 startet prosessen som i løpet av 15 år omdannet Keshav Naryan Chowk til våre dagers Patan Museum. Egentlig må vi enda lengre tilbake, til 1960-70-tallet da østerrikske arkitekten Carl Pruscha på FN-oppdrag hjalp Nepal med å registrere Kathmandu-dalens kulturskatter og i 1975 utga *«Kathmandu Valley, Preservation of the Physical Environment and Cultural Heritage, a Protective Inventory»*.

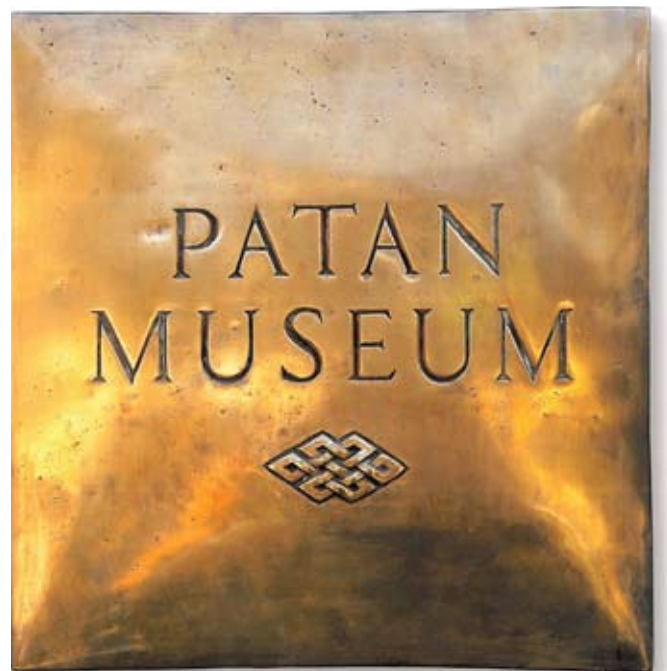
Etter anmodning fra den nepalske regjeringen ble nok en østerriker, Eduard Sekler, professor i arkitekturhistorie ved Harvard, satt til å lede et UNESCO-teamarbeid med generalplanen som dannet basis for at sju historiske områder i Kathmandudalen i 1979 ble tatt opp på UNESCO's World Heritage List. Durbar Square i Patan med bl.a Keshav Narayan Chowk er en av de sju.

(De andre seks er Durbar Square i Kathmandu og Bhaktapur, tempelområdene omkring de buddhistiske stupaene i Swayambhunath og Bodhnath, samt hindutemplet Pashupatinath og det antatt eldste tempelet i dalen, Changu Narayan).

Patan museum som ble åpnet av kong Birendra Bir Bikram Shah Dev i 1997 er resultat av enda et østerriksk-nepalsk samarbeidsprosjekt, denne gang ledet av arkitekten Gøtz Hagmüller. Han kom første gang til Nepal i 1968 og ledet seinere et tysk-støttet rehabiliteringsprosjekt i

Patan Durbar Square med Patan Museum.
(I den "øverste" karre'en og hagen bakenfor)

Bhaktapur, der han også bor. Han står også bak restaureringen av «Garden of Dreams» i sentrale Kathmandu, en tidligere avstengt park bak høye

murer i et Rana-palass, nå en fredelig oase åpen for publikum (Se Hamro Patrika nr. 2, 2007). Den gode Gøtz Hagmüller har også vært arkitekt for restaurering og ombygging av en borg i Trongsa i Bhutan, del av en såkalt dsong, til et fantastisk museum for det bhutanesiske kongedynastiet.

Indra, "regnguden". Den tusen år gamle figuren er bare 14.3 cm høy, støpt i kobber og forgylt. Indra har vært dyrket av både hinduer og buddhister i Nepal, men i India er Indra nesten glemt.

Men tilbake til Patan museum. Det nyrestaurerte Keshav Narayan Chowk er i seg selv blitt et museum for newarenes byggekunst, men like viktig er innholdet, kunstsamlingene i huset og formidlingen av dem. Flere internasjonalt fremstående rådgivere har vært trukket inn i planleggingen. Hovedkurator har vært Mary Slusser fra USA, spesialist på Nepals kunst- og kulturarv.

Patan Museum er blitt et museum for nepalsk religiøs kunst, og det spesielle er at det meste er en samling beslaglagt tjuvgods. Dermed f å r

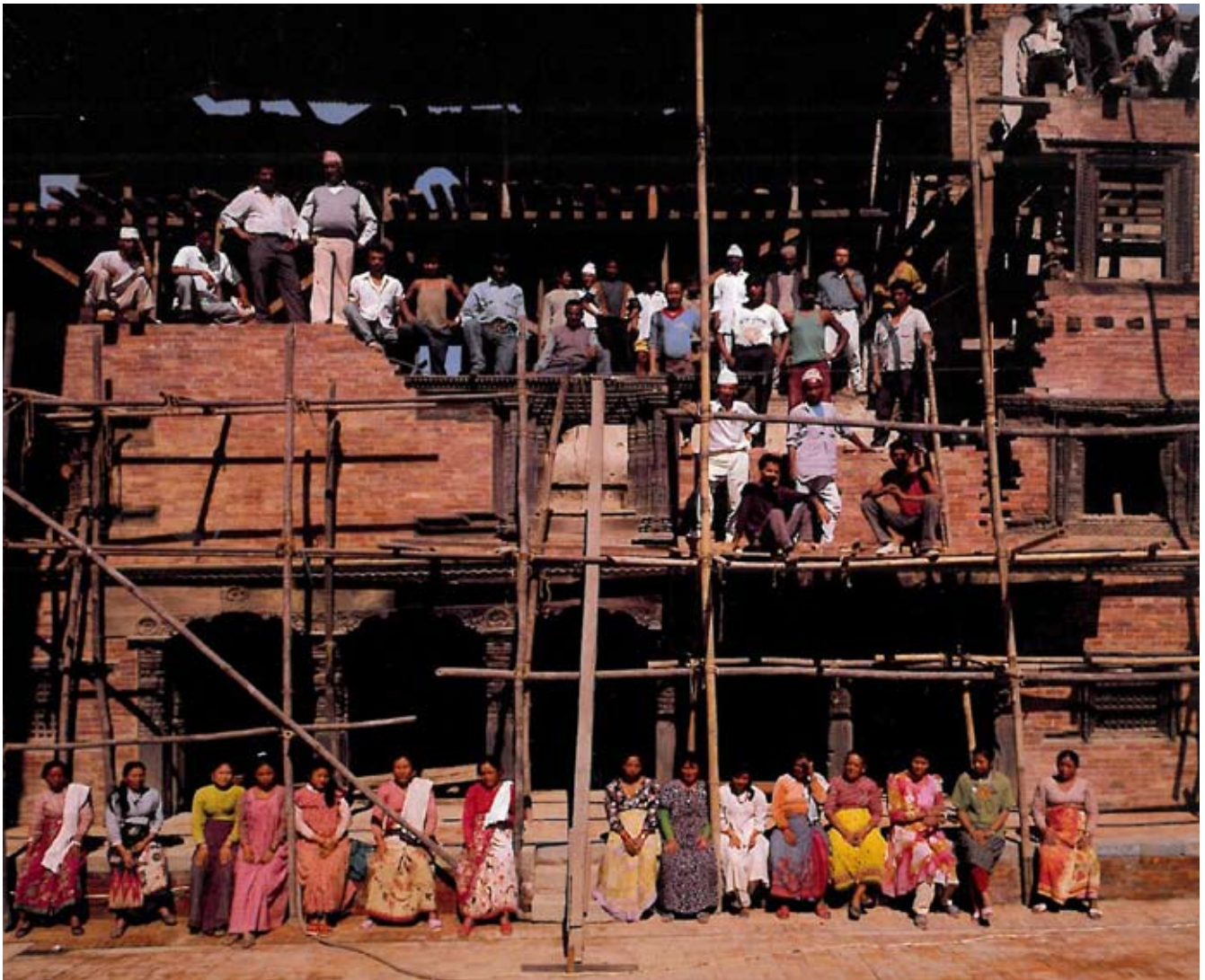
den besøkende også en påminnelse om en av den moderne utviklingens mest tragiske følger for Nepals kulturarv, de omfattende kunsttyveriene.

Da Nepal gradvis åpnet seg mot verden på 1950-tallet utviklet det seg raskt en illegal handel med stjålne religiøse kunstsatter. Kathmandudalen var et skattkammer av buddhistisk og hinduistisk kunst, et levende museum. Buddha-Ganesh- og Shivaskulpturer sto ubeskyttet i det offentlige rom, i gater og på torg, åpent på sokler eller i små kapeller. De var felleseie og gjenstand for dagliglivets religiøse seremonier. Folk ofret blomster, tente røkelse og fremsa bønner. Gudene var ikke til salgs, ikke engang til museer, men for folk uten skrupler var de lette å stjele. Den kriminelle smuglingen og handelen med kunstgjenstander i bronse, stein, terrakotta og tre nådde et klimaks på 70-80-tallet. Via mellommenn i India og Midt-Østen dukket skattene opp, polert og skinnende hos fasjonable kunsthandlere og museer i New York, San Francisco, London, Paris og Tokyo. Det hevdes at det aller meste som finnes av nepalske kunstsamlinger rundt omkring i verden består av tjuvgods, - men ironisk nok også samlingen i Patan Museum. Forskjellen er at denne siste for en stor del består av kunstsatter beslaglagt av politiet før de rakk fram til markedet. Noe har også blitt frivillig levert tilbake fra museer i utlandet eller blitt gjenfunnet på lokale antikvitetsmarkeder. Der det har vært mulig å spore tilbake til opprinnelsestedet har gjenstandene vært returnert, - for noen ganger å bli stjålet på nytt.

Problemet vil vedvare så lenge det er etterspørsel i det internasjonale antikvitetsmarkedet. Når samtidig de tradisjonelle institusjonene i Nepal har forvitret og det ansvarlige lederskap svikter, så gir det fritt spillerom til grådige mellommenn på alle sosiale trinn.

Mange museer omkring i verden er blitt publikumsmagneter gjennom dristig og iøynefallende moderne arkitektur, men i noen tilfeller blir skallet viktigere enn innholdet. Andre steder kan opplevelsen av verdifulle samlinger bli svekket av likegyldige omgivelser og dårlig formidling. I Patan Museum har man bevisst lagt vekt på å la

kunstgjenstandene og de bygningsmessige omgivelsene understøtte hverandre slik at begge kommer til sin rett. Når man har lykket så godt som her må det bero på et nært og fortrolig samarbeid mellom arkitekt, kurator og mange andre involverte, både nepalesere og utlendinger.

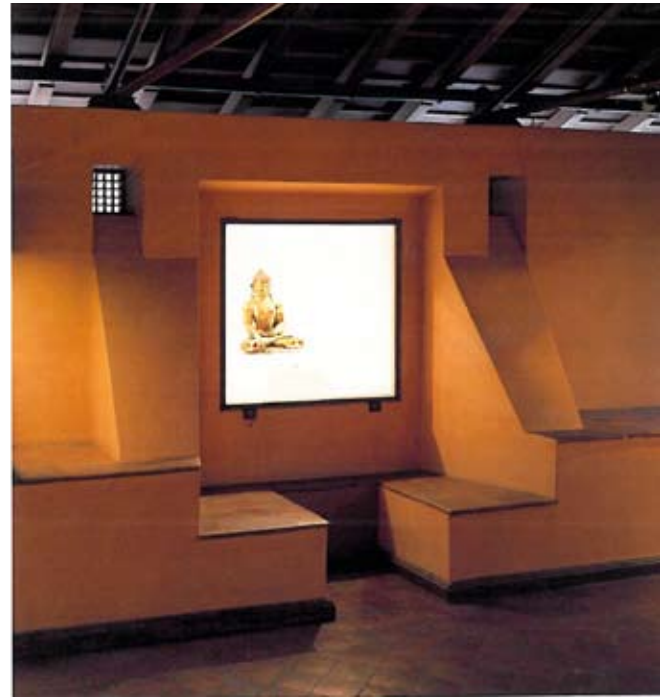
Keshan Narayan Chowk under restaurering og ombygging 1995

For å bli et godt museum har Keshav Narayan Chowk gjennomgått en ny omfattende restaurering. Man har rensket bygningen for alle provisoriske reparasjoner og ryddet opp inne og ute. Med varsom hånd har man foretatt begrenset ombygging og nødvendig utskifting av bygningsdeler. Når man nå ser det gamle palasset fra Durbar Square er ikke mye forandret. Inngangen fra plassen skjer som før gjennom « The Golden Door», et praktstykke av et kunsthåndverk fra

1700-tallet. Innenfor møter man en skjermet gårds plass med et lite frittstående tempel. Bebyggelsen ligger som fløyer omkring gårdsrommet og åpner seg videre inn til en hage med uteservering i skyggen av store trær. Her inne vil man vil møte delvis ombygde fasader, endrete trappeløp og andre nødvendige tilpasninger til ny bruk, men alt utført med utsøkt arkitektonisk kvalitetssans og kunsthistorisk innsikt. I tråd med

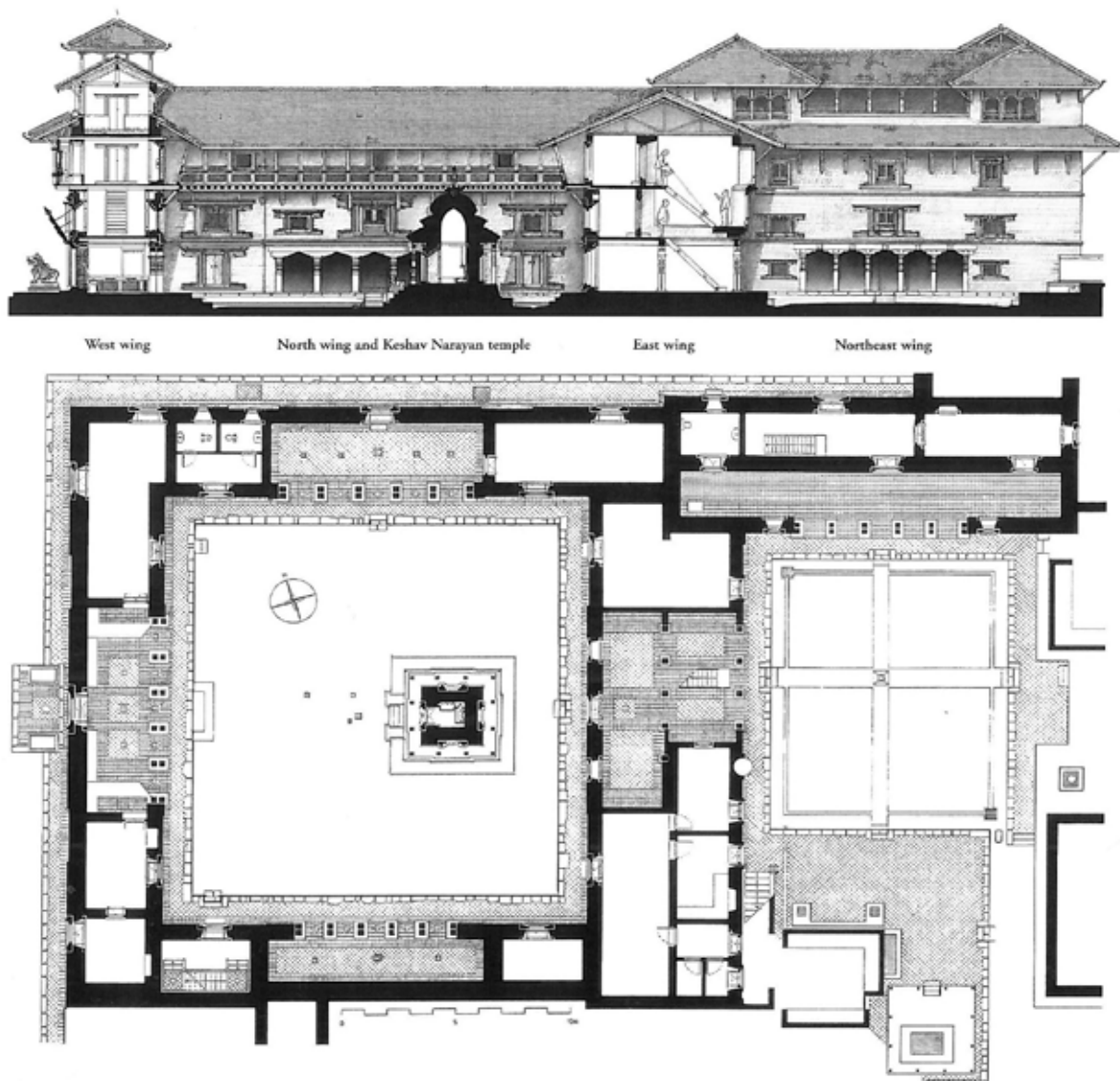

retningslinjene i det såkalte Venezia-charteret, en slags internasjonal konsensus for antikvarisk restaurering, fremgår det av bygningen selv hva som er opprinnelig og hva som er tilskudd fra vår egen tid, men det er samtidig utført slik at nytt og gammelt fremstår som en harmonisk helhet. I utstillingsområdene er det lagt stor omtanke i å skape stemninger som fremhever den religiøse kunsten. Mange av rommene er forholdsvis mørke med en nesten kontemplativ atmosfære. Som i all newar-bebyggelse er takhøyden lav. Sparsomt dagslys sammen med en gjennomtenkt kunstig lyssetting og et utsøkt arrangement dels i glassmontere, dels frittstående eller i dype vegg nisjer, framhever kvaliteten i de utstilte gjenstandene. Dette er ikke et museum for støyende turistgrupper og omvisere med roper, her bør man vandre sakte og i ro .

Utstillingsnisje

Under: Plan og snitt/fasade av museet. Hovedadkomst fra Durbar Square til venstre. Museumshagen til høyre.

Museet gir et representativt bilde av kunst- og håndverkstradisjoner i Kathmandu-dalen over flere hundre år, fra Licchavi-perioden (3.-9. årh) og fram til Shah-styrkene fra Gorkha invaderte dalen og Malla-dynastiet ble styrtet i 1768. Utstillingen er ordnet tematisk. En avdeling med Shiva-skulpturer, andre avdelinger for Vishnu og tidlig hinduisme. Et rom viser buddhistiske stupae i modeller og avbildninger og med forklarende tekster spesielt tilrettelagt av Niels Gutschow, vel verdens fremste autoritet på området. Et annet rom er viet metall-teknologi med en pedagogisk demonstrasjon av bronse-støping etter «lost wax»-metoden. (Ved denne blir figuren formet i voks, deretter pakket inn i leire. Ved tørking og brenning av leiren vil voksen renne ut og det dannes en hul keramisk støpeform som kan fylles med smeltet bronse. Etter avkjøling slås keramikkformen i stykker og man sitter igjen med en bronsefigur nøyaktig lik den opprinnelige voksfiguren.) Metoden har en mange hundreårig tradisjon i Patan. Det finnes dessuten en avdeling for nepalsk historie og en annen for mer skiftende utstillinger. Både innendørs og ute på den skjermete gårdsplassen er det lagt til rette for foredrag og seminarer.

Sakyamuni Buddha. Forgylt kobber, 12. årh.

Som i ethvert moderne museum finner man en museumsbutikk med gaveartikler, bøker, postkort, bilder og plakater, - og som nevnt en hage for uteservering og hvile av trøtte bein. Hagen er blitt en av Kathmandus mest populære uterestauranter. I øverste etasje er det innredet en

Fasade mot museumshagen

gjeste-leilighet, et «Guest-studio» med terrasse mot hagen.

Museer blir ofte drevet som ikke-kommersielle kultur- og utdanningsinstitusjoner og er dermed avhengige av offentlige bevilgninger. I et land som Nepal er det ennå ikke mulig å etablere og drive et museum med høyt internasjonalt nivå på et slikt grunnlag. Med hjelp av lokale og øster-ikske rådgivere, med anbefaling fra Nepals Department of Archeology og etter forhandlinger med myndighetene, ble man enige om å prøve en alternativ institusjonsmodell som gir museet større selvstendighet og dermed også større ansvar for egen økonomi. Det opereres med graderte inngangsavgifter, lavest for nepalesere, noe mer for tilreisende fra samarbeidsland i Asia, og mest (men slett ikke dyrt) for andre utlendinger. For første gang i Nepals historie har en kulturinstitusjon fått anledning til å operere mer som et privat foretak enn som en del av det offentlige.

Siden åpningen i 1997 har presseomtalen vært overveldende. The Sunday Times of India betegner Patan museum som ...the best museum on the subcontinent with plenty of lessons for us in India. Architectural Digest skriver:the Patan Palace in Nepal – transforming it into the country's first self-sustaining art museum. Praised as one of the finest restoration efforts in southern Asia and the best museum of its kind in Nepal, ... Reisehåndbøkene følger opp: ... superbly renovated, one of the finest museums on the subcontinent, a beautiful synthesis of old and new.... (Lonely Planet)specialement reconstruit et aménagé avec l'aide du gouvernement autrichien, les collections exceptionnelles, parfaitement mises en valeur ... (Guides Bleus) ... das Patan Museum, das alle Kostbarkeiten newarisher Kunst zeigt und eines der schönsten Museen Asien ist ... (Baedeker)

I dagens Kathmandu ligger de bevarte kulturperlene på UNESCO's verdensarvliste etter

hvert som små isolerte øyer i et støyende og forurenset storbykaos der byplanmyndighetene ser ut til å ha mistet all styring med trafikk og arealutnyttelse. Til og med inne på fotgjenger-regulerte Durbar Square må man passe seg for motorsykler. Godt da at slike oaser som Patan Museum finnes.

Dag Norling

Kilde og illustrasjoner:

Götz Hagmüller:

Patan museum. The transformation of a Royal Palace in Nepal. Serindia publications, London

Hvis du vil lese mer om Nepals kulturarv, finner du en del stoff i Norge-Nepalforeningens ferske oppdatering av informasjon om Nepal. Gå inn på [www.norge-nepal.no/Om Nepal/NEPAL](http://www.norge-nepal.no/Om%20Nepal/NEPAL). Om landet og folket, spesielt avsnitt I.2. Folkegrupper, kultur og religion og IV.3. Litteratur om Nepal.

Fra museumshagen

Gauri Pradhan arbeider for menneskerettigheter i Nepal

I slutten av april var Gauri Pradhan i Norge og deltok i flere møter. I UD diskuterte han fredsprosessen i Nepal, han holdt foredrag for stortingsrepresentanter om det samme, og møtte barneombud Reidar Hjerman for å diskutere eventuell opprettelse av et Barneombud i Nepal. Han var også blant innlederne på et seminar som FO-RUT arrangerte torsdag 26. april. Der fikk HPs utsendte en liten prat med han.

Gauri Pradhan er Commissioner og talsperson for National Human Rights Commission i Nepal, og på seminaret snakket han spesielt om barns situasjon og deres rettigheter i Nepal. Pradhan har vært og er fortsatt en aktiv samfunnsaktør og forsvarer av menneskerettigheter i Nepal og det sørlige Asia. I 1987 dannet han organisasjonen

ChildWorkers in Nepal (CWIN). For sitt mangeårige arbeide for barns og andres rettigheter har han fått flere priser, blant annet (sammen med Nelson Mandel) *UNICEF Global Leadership on the Rights of the Child* i 2000.

Gauri Pradhan har et bredt engasjement i

politiske og sosiale forhold i Nepal: demokrati-bevegelsen, menneskerettigheter generelt, barns rettigheter, konfliktløsning og fredsbygging, og sosial utvikling. Helt siden 1980 har han arbeidet for økt demokrati i Nepal, og som studentleder på midten av 1980-årene ble han arrestert flere ganger. I 2005 ble han igjen arrestert for sin internasjonale kampanje mot regimet og for et folkelig demokrati. Internasjonalt press fra blant annet Amnesty International førte til at Nepals Høyesterett vedtok å løslate han.

På FORUTs seminar i Oslo fortalte Gauri Pradhan om tiltak for å aktivere barna i Nepal. 5% av nepalske barn går ikke i skolen og disse må få en sjanse. For å gi barn muligheten til å fremme sine behov og ønsker arrangerer NGOer og rettighetsgrupper møter rundt omkring i landet. Slike møter kan fungere som uformelle ungdomsparlamerter som behandler aktuelle saker i lokalsamfunnet, f.eks. å sikre skoleveier og arbeide mot korrupsjon. Metodene er blant annet å feste på husvegger og trær en liste med punkter som barna ønsker at myndighetene skal gjøre noe med. Så følger barna nøye med og sletter etter hvert som sakene blir løst. Det hender også at barna skriver brev til Constituent Assembly i Kathmandu.

Gauri Pradhan innleder på FORUTs seminar.

Nepal er blant de 191 land som har signert Convention on the Rights of the Child. Det skjedde i 1990. Problemet er at denne og andre bestemmelser som skal sikre barns rettigheter ikke er blitt implementert. Gauri Pradhan mente optimistisk at hvis ikke de politiske partiene følger det de har lovet, vil ikke folk stemme på dem ved valg. Håpet er at opprettelsen av et Barneombud kan legge ekstra press på politikerne.

Mer informasjon finner du på: www.nhrnepal.org og www.forut.no

Tekst og foto: Marit Bakke

Barn i Humla, okt. 2011 Foto: Dag Norling

Hva har skjedd siden sist ?

I de siste ukene har ulykker og naturkatastrofer nesten overskygget politikernes uendelige forhandlinger. Den 9. mai styrtet et Twin Otter fly like nord for flyplassen i Pokhara. 18 mennesker omkom; 15 utenlandske turister og 3 nepalske besetningsmedlemmer. Flyet var på vei fra Jomsom. Strekningen mellom Jomsom og Pokhara er kjent som en vanskelig rute med skiftende vinder, og denne dagen var det i tillegg dårlig vær. Bare noen dager tidligere, den 5. mai, førte et skred nedenfor Annapurna 4 til at Seti elven flommet over. Brunt vann med tømmerstokker og annet avfall raste nedover mot Pokhara. Antall omkomne er usikkert, men i hvert fall er fire russiske turister savnet. Man vet ikke helt årsaken til flommen, men den skyldes visstnok ikke den evige trusselen om at en moréne for enden av en isbreinnsjø skal briste.

Og så er det prosessen med å skaffe Nepal en ny grunnlov innen fristen 27. mai. Striden står fortsatt om en direkte valgt president eller et parlamentarisk system, samt hvilken form for føderalisme Nepal skal ha. Det er især Maoistene som ønsker at presidenten skal velges direkte, mens det især er representanter for etniske minoriteter og Madhesi-grupper som bidrar til at føderalisme-spørsmålet ikke blir løst. Statsminister Bhattarai er fortsatt optimist om en ny grunnlov til tiden, og han regner også med å få nedsatt en Truth og Reconciliation Commission og et utvalg som skal undersøke saker med mennesker som er forsvunnet. En intern konflikt i Nepali Congress endte med at partiet avviste Ram Chandra Pou-

dels (parlamentarisk leder) forslag om "no confidence" til Bhattarais regjering og i stedet følge NCs generalsekretær Krishna Situalas ønske om å støtte regjeringens arbeide med å få ferdig et utkast til ny grunnlov.

Også verdt å vite:

- I slutten av februar ble det utgitt en barnebok på engelsk basert på nepalske folkefortellinger: Tales for Great Grand Children, av John Jackson. Den kommer også i en iPad versjon: www.jjbooks.com/our-books/tales-for-great-grandchildren

- Etter 15 års arbeide har Friends of Zoo nå suksess med å få barn til å besøke Jawalakhel Zoo. Der får de vite om naturforvaltning og bevaring av ville dyr. Friends of Zoo samarbeider blant annet med National Trust for Nature Conservation (se artikkelen om Gaurishankar Conservation Area i dette nummer av HP)

- "The Great Himalaya Trail – Walking for a better future" har som formål å sette søkelyset på autistiske barn i Nepal og samle penger til å utdanne lærere. Følg Gerda Paula på turen: <https://www.facebook.com/gmpauler>

- Apa Sherpa har vært på Mt. Everest 21 ganger. Sammen med en gruppe går han Great Himalayan trail for å skape oppmerksomhet om de globale klimaendringene og bærekraftig turisme. Se www.climatesmartrek.org.np

Marit Bakke

Nepalsk nyttår

Lørdag 14. april 2012 feiret Non-Resident Nepali Association i Norge (NRNA-Norway) nepalsk nyttår 2069 BS (Bikram Sambat) i Trondheimsveien 405. Styret i NRNA-Norway ønsket gjestene

velkommen, folk ønsket hverandre godt nyttår (subhakamana adanpradan) og så var daal bhat, musikk, synging og dans (nachgan).

Styret i NRNA-Norway.

Som ledd i et nærmere samarbeide mellom våre to foreninger var også medlemmer av Norge-Nepalforeningen invitert. David Durkan representerte foreningens styre og han har fortalt at det var en svært hyggelig kveld med over 200 tilstede. Mennene var kledd på vestlig vis, mens de fleste kvinnene hadde fargerike sarier og andre nepalske klær. I god nepalsk tradisjon var det hele ganske uformelt med barn som lekte, malte og løp rundt, mens de voksne spiste og snakket med venner og familie.

David Durkan (til høyre) feirer nepalsk nyttår.

NRNA-Norways banner.

Foto: Smita Malla

Kvinnene danser.

Årsmøtet i Norge-Nepalforeningen

Årsmøtet i Norge-Nepalforeningen ble holdt torsdag 15. mars kl. 18.30, i Batteriets nye, fine lokaler i Fredensborgveien 24 A. Nedenfor er referatet.

Referat fra årsmøte i Norge Nepal-foreningen
15. mars 2012

Saker:

1. Valg av møteleder: Marit Bakke

2. Valg av referent: Tordis Korvald

3. Valg av to medlemmer til å signere protokollen: Kjell Erik Stensby og Øyvind Bruland

4. Styrets årsberetning lagt fram av styreleder Lena Fauske.

Gjennomgått og enstemmig godkjent.

Kommentarer: Høyt aktivitetsnivå i styret, med bla fullføring av informasjonsheftet om Nepal (nettutgave), oppgradering og oppdatering av foreningens nettside samt fire utgaver av Hamro Patrika. Som signalisert på forrige årsmøte, ble det i 2011 arrangert færre åpne medlemsmøter pga dårlig oppslutning. Tendens: Færre betalende medlemmer. Samtidig viste en opptelling høsten 2011 at det i snitt har vært 55 personer innom foreningens nettside daglig! Er dette foreningens nye "møtested"?

Foreningen har inngått samarbeid med Non-Resident Nepali Association (NRNA) i Norge.

5. Årets regnskap ble lagt fram av kasserer Evy Pedersen.

Gjennomgått og enstemmig godkjent.

Kommentarer: Ved årsskiftet var det 183 medlemmer, hvorav bare 54 har betalt kontingent for 2011/2012.

Roy Friis har som vanlig revidert regnskapet.

6. Innkomne forslag: Ingen

7. Valg av nye styremedlemmer: Valgkomiteens innstilling:

Kasserer: Smita Malla

Nestleder: David Durkan

Web-ansvarlig: Ingen kandidat

Utstyrsansvarlig: Tor Møgedal

Leder: gjenvalg for ett år: Lena Fauske

Redaktør: Marit Bakke (ikke på valg)

Verv utenfor styret:

I valgkomiteen: Anurada Gurung Amundsgård (ikke på valg)

Gjenvalg i valgkomiteen: Trude Berget

Revisor gjenvalg: Roy Friis

Alle kandidater i valgkomiteens innstilling ble enstemmig valgt. Etter en pause i årsmøtet sa Leyla Kutlu seg villig til å gå inn i styret som webansvarlig.

Enstemmig godkjent av årsmøtet.

8. Eventuelt: Ingen saker.

Møtet hevet

Kjell Erik Stensby (sign.)

Øyvind Bruland (sign.)

Presentasjon av de nye styremedlemmene

David Durkan, Dave, blant kjente, er opprinnelig waliser. Etter mer enn 30 år i Norge og mye arbeide i Nepal, kan han kalles "en norsk waliser i Nepal" (se Hamro Patrika nr. 4, 2009, side 38-42). Daves bakgrunn er sportsutstyr og han har arrangert mange turer og ekspedisjoner i Nepal. Han engasjement i sosiale forhold i Nepal førte til at han startet organisasjonen Fjellfolk

til Fjellfolk. Dave er tidligere styremedlem i Norge-Nepalforeningen.

Lyela Kutlu har samfunnsfaglig utdanning med fokus på utviklingsspørsmål. Tidligere har hun jobbet/studert med og i Malawi, Ecuador og Mexico og startet sitt engasjement i Nepal i 2010 gjennom en Fredskorpsutveksling mellom Utviklingsfondet og LI-BIRD. Hun jobbet for LI-BIRD (Local Initiatives for Biodiversity, Research and Development), Utviklingsfondets samarbeidspartner i Nepal i ett år og ble veldig begeistret for landet. For tiden jobber hun i Utviklingsfondet med prosjektoppfølgning av partnere i Nepal og Mellom-Amerika.

Smita Malla er senior petroleum geolog i oljebransjen. Hun har utdanning både fra Nepal og Norge. Før hun kom til Norge, jobbet hun som geolog og sosiolog i en INGO i Nepal. Hun jobbet for å integrere naturfag med samfunnsfag for en bærekraftig samfunnsutvikling.

Denne sekken er på vei til vinneren.

En vinner i NNFs kampanje

I slutten av mars hadde Norge-Nepalforeningen en vervingskampanje for nye medlemmer og også for å få medlemmene til å betale kontingenten for 2012. De som vervet et eller flere nye medlemmer eller som betalte kontingenten innen 15. mai ville bli med i trekningen av en 55 liter Helium Bergans ryggsekk, verdt 1.500 kr.

Kampanjen ga noen nye medlemmer og det var også flere som betalte kontingenten for 2012 innen fristen. Styret har trukket en vinner: Finn Tore Stensrud fra Skien. Gratulerer!